

**Verksamhetssystemet
Standard
BVS 1525.100**

Diarienummer
TRV 2011/76571

Handläggare
Anders Frick

Gäller för
Trafikverket Koncern
Giltigt från
2013-01-01
Giltigt till
Tills vidare

Ansvarig enhet
UHab/Ban- och vägsystem

Ersätter

Version
1.0
Antal bilagor
Fastställd av
CUH/Jan Pettersson

Besiktning av spårkomponenter i plankorsningar

Innehållsförteckning

1	Syfte	3
2	Omfattning	3
3	Definitioner och förkortningar	3
4	Ansvar	3
5	Kategoriindelning av plankorsningar	3
6	Besiktningens intervaller för plankorsningar	4
6.1	Allmänt.....	4
6.1.1	Enkel besiktning	4
6.1.2	Partiell besiktning	4
6.1.3	Fullständig besiktning	4
6.2	Besiktningens periodicitet av plankorsningar i kategori I	4
6.3	Besiktningens periodicitet av plankorsningar i kategori II	5
6.4	Besiktningens periodicitet av plankorsningar i kategori III	5
6.5	Plankorsningar med särskilt ogynnsamma förutsättningar	5
6.6	Övergångsregler	5
7	Besiktningens genomförande.....	6
7.1	Räler	6
7.2	Spårvidd	6
7.3	Sliprar	6
7.4	Befästningar.....	6
7.5	Ballast.....	6
7.6	Övriga förhållanden.....	7
8	Dokumentation och rapportering	7
8.1	Besiktningens protokoll	7
8.2	Fotografering	7
9	Hjälpmedel och referenser	7

1 Syfte

Syftet med BVS 1525.100 "Besiktning av spårkomponenter i plankorsningar" är att fastställa och klargöra tydligare besiktningsnormer och besiktningsintervaller för aktuella spårkomponenter i plankorsningar.

De i detta dokument beskrivna reglerna syftar till att identifiera och åtgärda allvarliga brister och säkerställa spårets kvalitet i plankorsningar.

2 Omfattning

Denna BVS 1525.100 "Besiktning av spårkomponenter i plankorsningar", anger de regler som gäller för besiktning av plankorsningar med avseende på spårkomponenterna räl, befästning, sliper och ballast.

Plattformsövergångar och övriga övergångar (exempelvis övergångar som används av tvåvägsfordon) omfattas i detta sammanhang av samma regler som plankorsningar.

Dokumentet riktar sig till personer som handlar upp, administrerar och genomför underhållsarbeten. Standarden är också avsett att utgöra ett underlag för Trafikverkets underhållsorganisation vid planering av underhållet för plankorsningar.

Denna standard kommer på sikt att, om möjligt, inarbetas i ett dokument i 800-serien, lämpligen BVF 807.2. Beslut om detta kommer att fattas vid ett senare tillfälle.

Detta dokument ligger till grund för Trafikverkets säkerhetstillstånd. Dokumentet kan komma att granskas av tillsynsmyndigheten vid tillsyn. Vid ändringar i detta dokument gäller särskilda regler, BVR 1916 och BVR 1000.

3 Definitioner och förkortningar

Inga definitioner eller förkortningar, som behöver förklaras, finns i detta dokument.

4 Ansvar

Enhetschefen för "Ban och vägsystem" godkänner och ansvarar för att denna standard, BVS 1525.100 "Besiktning av spårkomponenter i plankorsningar", är uppdaterad och implementerad. Frågor på innehåll och förslag på förbättringar ställs i första hand till denne.

5 Kategoriindelning av plankorsningar

Beroende av vilken typ av vägbeläggning en plankorsning är utrustad med (enligt BVS 525.31), indelas förekommande plankorsningar i tre kategorier. Dessa är:

- Kategori I. Plankorsningar för vilka det är möjligt att besiktiga räler, befästningar samt delvis även sliprar och ballast ovanifrån. Till denna kategori hör exempelvis vägbeläggningsarna trälämmar och VK-plattor.

- Kategori II. Plankorsningar för vilka spårkomponenterna ej kan besiktigas utan att lyfta hela eller delar av överbyggnaden. Till denna kategori hör exempelvis vägbeläggningarna Strail och storplan.
- Kategori III. Plankorsningar för vilka besiktning av spårkomponenter ej är möjligt utan att förstörande åtgärder tillgrips. Till denna kategori hör exempelvis Edilon och gaturäler.

6 Besiktningsintervaller för plankorsningar

6.1 Allmänt

Besiktning av plankorsningar ska utföras som enkel, partiell eller fullständig besiktning.

6.1.1 Enkel besiktning

Enkel besiktning utförs endast på plankorsningar i kategori I. Enkel besiktning innebär att de delar av överbyggnaden som är synliga från ovansidan besiktigas.

För att förbättra åtkomlighet och kontrollerbarheten ska eventuella gummilister demonteras. Vidare ska rengöring från grus, sand och andra föroreningar utföras i området kring rälererna i syfte att möjliggöra besiktningen.

Om misstanke föreligger att de icke synliga delarna av spåret är behäftande med fel som kan äventyra säkerhet eller funktion ska en fullständig besiktning utföras.

6.1.2 Partiell besiktning

Partiell besiktning utförs endast på plankorsningar i kategori II. Partiell besiktning innebär en kontroll av räler och befästningar samt synliga delar av sliprar och ballast i en del av plankorsningen.

En representativ del av plattorna ska lyftas, dock alltid minst 20 % av plankorsningens yta. Alternativt får av Trafikverket godkänd videobesiktning användas.

Om det vid en partiell besiktning upptäcks brister som kan äventyra säkerhet eller funktion ska en fullständig besiktning genomföras.

6.1.3 Fullständig besiktning

Fullständig besiktning utförs i normalfallet endast på plankorsningar i kategori II. Vid fullständig besiktning ska hela vägbeläggningen lyftas och en fullständig besiktning av samtliga spårkomponenter utföras.

6.2 Besiktningsperiodicitet av plankorsningar i kategori I

För samtliga besiktningsklasser ska en enkel besiktning utföras minst en gång per år.

6.3 Besiktningsperiodicitet av plankorsningar i kategori II

Intervallet mellan två besiktningar av plankorsningar i kategori II får ej överstiga angiven periodicitet enligt nedanstående tabell:

Besiktningsklass	Besiktningsperiodicitet för kategori II	
	Partiell besiktning	Fullständig besiktning
B1; B2	Vart 5.e år	Vart 15.e år
B3	Vart 5.e år	Vart 10.e år
B4; B5	Vart 3.e år	Vart 9.e år

Besiktningen utförs med fördel i samband med andra underhållsinsatser i plankorsningen (exempelvis spårriktning, spårslipning eller liknande).

6.4 Besiktningsperiodicitet av plankorsningar i kategori III

Denna typ av korsningar, dvs. där besiktning av spårkomponenter ej kan utföras med mindre att vägbeläggningen rivs upp (exempelvis gaturäl och asfaltering) eller förstörs (Edilon), ska kontrolleras visuellt enligt ordinarie säkerhetsbesiktning för respektive besiktningsklass.

Kontroll och besiktning av denna typ av plankorsning kompletteras med fördel med resultatet från den periodiska ultraljudskontrollen för den aktuella bandelen. Speciellt ska eventuella defekter i övergången mellan fri och ingjuten räl kontrolleras. Vid misstanke om fel som kan äventyra säkerhet eller funktion ska en extra ultraljudskontroll av korsningen genomföras.

6.5 Plankorsningar med särskilt ogynnsamma förutsättningar

Föreligger det misstanke om att en plankorsning är behäftad med allvarliga brister eller om de lokala förhållandena är särskilt missgynnsamma ska ett tätare besiktningsintervall än de ovan nämnda väljas. *Exempel* på ogynnsamma förhållanden kan vara

- Extremt omfattande trafik på vägen.
- En ogynnsam vägprofil som medför ökat slitage eller ökad förorening i spårområdet.
- En särskilt korrosiv miljö.
- Plankorsningar med ogynnsamma markförhållanden.

6.6 Övergångsregler

Under införandefasen av BVS 1525.100 gäller nedanstående regler:

- Respektive underhållsområde ansvarar för att en plan tas fram för i vilken ordning områdets plankorsningar ska besiktigas. Plankorsningar med hög tåghastighet och/eller omfattande trafik ska prioriteras.
- Plankorsningar i kategori I ska börja besiktigas omedelbart efter BVS:ens fastställelse och senast inom **två år** ska samtliga plankorsningar vara besiktigade.
- Plankorsningar i kategori II med besiktningsklass B4 eller B5 ska börja besiktigas omedelbart efter BVS:ens fastställelse. Samtliga aktuella plankorsningar ska vara fullständigt eller partiellt besiktigade inom **tre år**.
- Plankorsningar i kategori II med besiktningsklass B1, B2 och B3 ska börja besiktigas omedelbart efter BVS:ens fastställelse. Samtliga aktuella plankorsningar ska vara fullständigt eller partiellt besiktigade inom **fem år**.
- Plankorsningar i kategori III ska börja besiktigas omedelbart efter BVS:ens fastställelse och senast inom **ett år** ska samtliga plankorsningar vara besiktigade.

7 Besiktningens genomförande

7.1 Råler

Råler besiktigas enligt BVF 807.2, kapitel 5.2.2. Observera att även kraven enligt BVS 1524.1 kapitel 9 gäller.

Med tanke på den slutna och korrosiva miljön i en plankorsning ska särskild vikt ägnas åt att kontrollera och dokumentera korrosionsangrepp på rälerna.

7.2 Spårvidd

I det fall spårvidden kontrolleras, se vidare BVF 541.60, kap 3.2.

7.3 Sliprar

Sliprar ska besiktigas enligt BVF 807.2 kapitel 5.3.

7.4 Befästningar

Befästningar ska besiktigas enligt BVF 807.2 kapitel 5.4.

I förekommande fall ska det kontrolleras att gummimellanläggen är i fullgott skick.

Ett tilläggskrav vid fullständig besiktning är att inga befästningar får saknas eller vara skadade efter åtgärd. I korsningar där befästningen är Pandrol e-clip används ska klämmorna vara rostskyddsbehandlade (blå). Om icke rostskyddsbehandlade klämmor påträffas vid en fullständig besiktning ska dessa bytas ut mot rostskyddsbehandlade klämmor även om de ursprungliga är utan anmärkning.

7.5 Ballast

Kontrollera om ballasten i plankorsningsområdet är förorenad.

Kontrollera att rälerna eller befästningsdetaljerna inte är i kontakt med föroreningar (jord, sand, främmande föremål eller motsvarande).

7.6 Övriga förhållanden

Övriga förhållanden som är av säkerhetsmässig eller underhållsmässig betydelse noteras.

8 Dokumentation och rapportering

8.1 Besiktningsprotokoll

I samband med enkel, partiell eller fullständig besiktning ska besiktningsresultatet dokumenteras i Bessy som "Säkerhetsbesiktning – Plk-ban".

Anmärkningar kan ges prioritet akut (A), vecka (V) eller månad (M) i likhet med ordinarie säkerhetsbesiktning. Anmärkningar kan även ges prioritet (B) och i dessa fall ska besiktningsmannen föreslå en tidpunkt för åtgärd (fyra månader till fem år fram i tiden).

När fel med prioritet akut konstaterats vid besiktning ska fjärrtågklarare/tågklarare kontaktas direkt. När fel med prioritet vecka konstaterats vid besiktning ska underhållsentreprenör/banförvaltare inom berört område kontaktas samma dag. Fel med akut- och veckoprioritet rapporteras i Bessy så snart som möjligt efter att felen konstaterats. Fel med prioritet månad eller besiktningsanmärkning (B) rapporteras i Bessy så snart som möjligt, dock senast inom fem dagar efter utförd besiktning.

Eventuella åtgärder efter besiktning ska återrapporteras till underhållsområdet.

8.2 Fotografering

I samband med besiktningen ska digitala fotografier tas. Såväl upptäckta anmärkningar som spårets allmänna skick ska avfotograferas.

Om besiktningen utförs i mörker ska åtgärder vidtas för att få fotografier av fullgod kvalitet.

Tagna fotografier ska delges och lagras av underhållsområdet.

9 Hjälpmedel och referenser

BVS 525.31 "Godkända vägbeläggningar i plankorsningar"

BVF 807.2 "Säkerhetsbesiktning av fasta anläggningar"

BVS 1524.1 "Räler. Krav på nya och begagnade"